

A Rákóczi – szabadságharc 1703-1711

A szabadságharc kitörése

A török kiűzése után az országra Habsburg elnyomás nehezedett. Ujabb felkelés bontakozott ki.

1703 tavaszán tiszaháti felkelés – vezetője: Esze Tamás

V. hó Brezán várában bújdosó II. Rákóczi Ferenc felkeresése, felkérése

zászló: „Cum Deo pro Patria et libertate” szöveggel* és kiáltvány küldése a felkelőknek

1703 júniusában Rákóczi hazatérése, felkelés élére állt-fegyverbe szóllította az ország népét jobbágytól- főnemesig.

őszre szabadságharcra bővült a felkelés - egymás ellen harcoló felek:

Kurucok: II. Rákóczi Ferenc zászlaja alatt harcolók – katonaság magva a végvári katonák, jobbágyok-földesúri terhek alól mentesség, parasztok, köz- és kisnemesek, széleskörű társadalmi összefogás valósult meg.

Labancok: császári katonák, udvarhű nemesek és személyek.

1703 ősztől katonai sikerek: Felvidék, Duna–Tisza köze jelentős része a kurucok kezén
oka: a Habsburgok a franciákkal harcoltak, zajlik a spanyol örökösödési háború /1701-14/

Államszervező fejedelem

II. Rákóczi Ferenc célja: Magyarország függetlenségének kivívása

szükséges ehhez: ütőképes haderő felállítása és széleskörű nemzeti összefogás.

Intézkedései: fizetett zsoldosok fogadása, saját jövedelméből sokat áldozott

toborzás, kuruc hadsereg kiképzése, felfegyverzése, ellátásuk megszervezése

külkereskedelem a fejedelem ellenőrzése alatt- fontos az innen származó jövedelem

vasbányászat fellendítése

posztó-, fegyver-, lőpor-, bőrmanufaktúrák alapítása - a hadsereg ellátására termeltek

1704-ben Erdély fejedelmévé választották

1705-ben a szécsényi országgyűlés Magyarország fejedelmévé választotta. - 24 tagú tanács segítette munkáját

Szükséges a szabadságharc folytatásához a bevételek további növelése

rézpénz kibocsátása

XIV. Lajostól havi támogatást kapott / 10 000 tallért/, saját vagyonából is pénzelt a szabadságharcot

Egyéb intézkedései: szabad vallásgyakorlat biztosítása

iskolák támogatása

Hadserege: a kuruc katonák képzetlenek, rajtaütéses, portyázó hadviselés a jellemző, nagy csaták elvesztése – 1708 Trencsén

Legsikeresebb hadvezére Bottyán János volt, 1705 őszen dunántúli hadművelete- e terület nagy része a kurucok ellenőrzése alá került.

1706-ban Erdély is a kurucok kezére került

1707-ig a szabadságharc felfelé ívelő szakaszban volt- eddig katonai győzelmek következtében az ország jelentős hányada a kurucok ellenőrzése alatt állt.

1707-ben az ónodi országgyűlés kimondta :a Habsburg-ház trónfosztását-Magyarország függetlenségét és a közadózás bevezetését.

Ettől kezdve a szabadságharcnak egyre több nehézséggel kellett megbirkóznia:

Az európai helyzet kedvezőtlen volt a magyarok számára:

Rákóczi Ferenc próbálkozásai sikertelenek- nem sikerült külföldi szövetségest találni

A spanyol örökösödési háborúban a Habsburgok nyertek

Az északi háború pedig lekötötte Oroszország katonai erőit, I Péter ígérete ellenére nem nyújtott katonai segítséget

1708-tól a szabadságharc hanyatló szakaszába lép, mely elvezetett a bukásához:
elhúzódó harcok miatt gazdasági, anyagi kimerülés

jobbágyok- nemesek ellentétei ismét kiújulnak
a rézpénz elértéktelenedett- katonák elégedetlenek
gyakori az átállás, árulás
katonai kudarok

1710 őszére már csak a Tiszántúl és Északkelet-Magyarország van a kurucok kezén.

1711 Rákóczi Lengyelországba ment, segítséget akart kérni.

Főhatalom Károlyi Sándor kezében

A majtényi síkon a kurucok letették a fegyvert 1711.V.1-jén.

A szatmári béke zárja a szabadságharcot, tartalma: Magyarország rendi különállását bizto-
sítják

vallásszabadság garantálása

nemsi jogok és birtokok sértetlensége császáreskü ellenében.

II.Rákóczi Ferenc nem tért haza Lengyelországból.Franciaországba, önkéntes száműzetésbe vonult. A kamalduli rend nyújtott neki menedéket,mivel a királyi palotában nem kívánt tartózkodni.Visszavonult életre vágyott.A francia- osztrák viszony kezdett felengedni, ezért franciaországi léte kellemetlenné vált.A szultán menedéket kínált Rákóczi Ferencnek,melyet örömmel elfogadott.1717-től Törökországban élt, végső tartózkodási helyéül Rodostót jelölték ki számára. Vele ment száműzetésbe Mikes Kelemen, aki fiktív levelekben számolt be a törökországi emigráció éveiről.

Rodostóban halt meg 1735-ben.hamvait csak 1906-ban hozták haza, a kassai Szent Erzsébet Székesegyházban helyezték örök nyugalomra.